

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS IR TEISINGUMO MINISTERIJOS ATSTOVŲ
SUSITIKIMAS DĖL SVEIKATOS PRIEŽIŪROS PASLAUGŲ PRIEINAMUMO LAISVĖS
ATĖMIMO VIETOSE (LAV)

POSĖDŽIO VIETA IR LAIKAS - 2014 05 15, Sveikatos apsaugos ministerija

Posėdžio pirmininkas – Sveikatos apsaugos ministras V.P. Andriukaitis

Posėdžio sekretorius – Sveikatos apsaugos ministerijos l.e.p. Asmens ir visuomenės sveikatos integravimo skyriaus vedėja A.Astrauskienė

Dalyvių sąrašas (pridedamas)

A.Astrauskienė (SAM) informavo, kad Sveikatos apsaugos ministerijai nerimą kelia faktas, kad laisvės atėmimo vietose, kuriose yra didelis narkotikų vartojimas (oficialiai registruotų asmenų, vartojančių narkotines ir psichotropines medžiagas, laisvės atėmimo vietose yra iki 15-20 proc.), netaikomas priklausomybės nuo opioidų palaikomasis gydymas. Kasmet į laisvės atėmimo vietas patenka 15 – 18 asmenų, gavusių pakaitinio gydymo paslaugas laisvėje. Patekus į laisvės atėmimo vietas šių paslaugų teikimas yra nutraukiamas. Minėto gydymo metodas taikomas visose Europos Sąjungos šalyse. 24 Europos Sąjungos šalys, išskyrus Graikiją, Kiprą, Lietuvą ir Slovakiją, taiko pakaitinį gydymą opioidiniais preparatais ir laisvės atėmimo vietose. Šis gydymas pripažintas kaip efektyvi opioidus vartojančių asmenų gydymo bei infekcinių ligų (ŽIV, hepatito) prevencijos priemonė. Lietuvos Respublikos suėmimo vykdymo įstatymo 45 straipsnyje įtvirtinta nuostata, kad suimtiesiems turi būti užtikrintas tokios pat kokybės ir lygio gydymas kaip ir laisvėje esantiems asmenims. Ši nuostata atitinka Pasaulio sveikatos organizacijos, Jungtinių Tautų, Europos Sąjungos rekomendacijas dėl nuteistųjų sveikatos priežiūros. Sveikatos apsaugos ministerijos nuomone, sveikatos priežiūros paslaugų teikimas šalyje turi atitikti tarptautinius ir nacionalinius teisės aktus.

Kalėjimų departamento (KD) direktorius Artūras Norkevičius informavo, kad kalėjimų sistemai mažinamos biudžeto lėšos, daugėja nuteistųjų, galimybės teikti sveikatos priežiūros paslaugas yra ribotos. Gydymo poreikis labai didelis, pagal galimybes stengiamasi teikti sveikatos priežiūros paslaugas. Laisvės atėmimo vietose 2013 paimta 1,5 kg narkotikų, o tai mažiau nei anksčiau. Sumažėjo narkotines ir psichotropines medžiagas vartojančių asmenų skaičius (2013 m. buvo apie 1400), t.y. apie 12 proc. nuteistųjų. Visų kraujas testuojamas dėl ŽIV infekcijos, veikia infekcinių ligų profilaktinių patikrinimų sistema, stengiamasi stiprinti narkotikų užkardymą. Direktorius informavo, kad gydytojų nuomonės apie farmakoterapiją skiriasi, yra neigiamai vertinančių. 2013 m. vyko pasitarimas Kalėjimų departamente ir jo metu buvo išsakytos įvairios nuomonės dėl pakaitinio gydymo priimtimumo.

A.Širvinskienė (VPLC) informavo, kad kalbame ne tik apie infekcijų stabdymą, bet ir apie žmogaus teisių užtikrinimą, o nesant farmakoterapijos, jos pažeidžiamos.

J.Poškevičiūtė (Koalicija „Galiu gyventi“): LAV turi būti užtikrintas lygiavertis gydymas, kaip ir laisvėje. Tačiau laisvėje teiktas gydymas nutraukiamas LAV, o asmuo patiria abstinenciją, kurią tarptautinės organizacijos prilygina kankinimui. Be to, šio gydymo veiksmingumas yra mokslo patvirtintas, reglamentuojamas LT teisės aktais, todėl neturėtume remtis pavienių gydytojų nuomone, kuri gali būti įvairi, o tik faktais.

A.Čepulytė (VPSC) informavo, kad yra problemų dėl keitimosi informacija su KD apie tai, kiek asmenų gaunančių gydymą laisvėje patenka į LAV. Ne visos įstaigos pasirašė sutartį su VPSC dėl duomenų teikimo, nors Sveikatos apsaugos ministro įsakyme nurodyta, kad duomenis turi teikti visos tam turinčios teisę įstaigos.

B.Semėnaitė (KD) informavo, kad tokių asmenų, kuriems nutraukiamas pakaitinis gydymas yra 1-2.

A.Širvinskienė (VPLC) informavo, kad VPSC sistema ASIS rodo kitus duomenis (iki 20 asmenų).

Sveikatos apsaugos ministras V.P.Andriukaitis (SAM) išreiškė nuomonę, kad norėtusi Lietuvą matyti žmogaus teisių šalimi. Farmakoterapija visur Europos Sąjungoje taikoma, PSO tyrimais patvirtinta, Lietuvos teisės aktais įtvirtinta. Tai realiai tampa keleto

gydytojų nenoro įgyvendinti problema. Net nediskutuojama, ar šis gydymas yra gerai ar ne - jį taikyti privalu, yra aprobuotos gydymo metodikos, yra įsipareigojimai. Reikia ieškoti būdo įgyvendinti. Siūlo sudaryti bendrą darbo grupę sudaryti, kuri parengtų pasiūlymus dėl išteklių, reikia spręsti žmoniškųjų resursų, kurie yra riboti, problemą. Nematyti, kad metadono programa netaikoma neleistinai, yra netinkama.

Teisingumo ministras S.Stripeika pritarė darbo grupės sudarymui. Siūlo sudaryti bendrą Sveikatos apsaugos ir Teisingumo ministro įsakymu. Reikia ieškoti lėšų ir spręsti asignavimų problemą, nes per PSDF finansuoti sveikatos priežiūros paslaugų kalėjimų sistemoje negalima. Policijos areštines gydymas tęsiamas, bet medikamentus perka ne jie, o šie pristatomi iš bendruomenėje esančių sveikatos priežiūros įstaigų. Reikia pergaltoti, kaip tai daryti. Be to, pasirengti gydymui būtų labai brangu.

L.Stonienė („Demetra“) pateikė UNODC projekto anksčiau jau atliktus skaičiavimus, pagal kuriuos parengti patalpas vaistų išdavimui kainuotų apie 11 tūkst. litų. Reikia realiai tik duris tinkamas pakeisti ir seifus įsigyti.

Sveikatos apsaugos ministras P.V. Andriukaitis: Dėl žmogaus teisių interpretacijų Lietuvoje yra apskritai blogai. Reikia kalbėtis su TM ministru ir ieškoti išeičių. Kalėjimų ligoninės finansavimo padėtis tikrai prasta, netinkamas darbo užmokestis, gydytojų amžius irgi yra problematiškas.

KD atstovai informavo, kad trūksta apie 50 gydytojų. Svarbi gydytojo saugi aplinka, svarbu ne tik žmogaus teisės. Kyla gydytojų skiepijimo problema. Reikėtų kalbėti ir apie KD ligoninės žinybinio pavaldumo klausimą.

Sveikatos apsaugos ministras P.V. Andriukaitis: Galima svarstyti siūlymą, kad ligoninė turėtų ir du steigėjus. Reikia tai aptarti. Jei situacija nesikeis – neliks medicinos personalo laisvės atėmimo vietose. Lietuvos įvaizdis blogas; TB, HVC, ŽIV prevencijos srityje. Tai pagrįsta tyrimais, kurių, deja, negalima nuneigti. Reikia bendradarbiauti abiem sistemoms. Sveikatos apsaugos ministras pasiūlė visas šias problemas aptarti su TM, FM ir Vyriausybeje.

Viceministras S.Stripeika: siūlo organizuoti abiejų ministrų vizitą į Pravieniškų pataisos namus. Teisingumo ministerija inicijuos šią išvyką, tai padės susipažinti su situacija.

Ministras P.V. Andriukaitis: idėja labai priimtina. Pasiryžęs diskutuoti. Pabrėžė, kad esame saistomi tarptautinių įsipareigojimų, savo įsipareigojimų, esamos padėties, neturime sekėti individualiomis nuomonėmis. Mokslas, teisė, įsipareigojimai – visa tai yra ir reikia tai įgyvendinti.

A.Širvinskienė (VPLC) informavo, kad VPLC turi tarptautinę patirtį ir oficialų tarptautinį pripažinimą. Gali suteikti metodinę pagalbą.

B.Semėnaitė (KD) informavo, kad yra techninės bazės ir personalo problema. Iš 11 įstaigų tik 4 turi licencijas teikti psichiatrijos paslaugas

Ministras V.P. Andriukaitis siūlo sudaryti tarpžinybinę darbo grupę sveikatos priežiūros paslaugų ir tarpžinybinio bendradarbiavimo problemoms spręsti.

Viceministras S.Stripeika pritaria siūlymui dėl darbo grupės.

Ministras V.P. Andriukaitis siūlo į darbo grupę įtraukti ir šias žinybas: FM, VRM, TM, SAM, SADM, ŠMM, NVO.

NUTARTA:

1. Organizuoti Sveikatos apsaugos ministro ir Teisingumo ministro vizitą į Pravieniškės (TM inicijuoja).
2. TM ir SAM raštu kreiptis į Lietuvos Respublikos Vyriausybę dėl sveikatos priežiūros paslaugų
3. Sudaryti tarpžinybinę darbo grupę sveikatos priežiūros paslaugų problemoms laisvės atėmimo vietose spręsti.

Pirmininkas

Vytenis Povilas Andriukaitis

Sekretorė

Audronė Astrauskienė

Pantreimo, slinko sveikatos pūstūmas
 padangų laisvės atėmimo vietoje situacijai
 apskriti, delijoni sąrašas

2014 05 15, Sveikatos apsaugos ministerija
U. Paurasde Institucija, pavimas elektroninis

1. A. Štamburkienė SAM audiana.ash@adama.lt
2. J. Poškevičiūtė Kaulių k. "Galvijų genti" jurgap@osf.lt
3. J. Širvinskienė Vilniaus priklausomybės centro auska.sirvinskien@vplc.lt
4. Izabela Čepulytė VPK 1000@vplc.lt
5. K. Kabanaitis SAM jana@vplc.lt
 kabanaitis@vplc.lt
6. Erika Mečiūnaitė SAM erika.mečiunaitis@vplc.lt
7. Loreta Stonienė UMDC buvęs projektas loreta.stoniene@gmail.com
 asociacija Demete
8. Birutė Semėnaitė KD prie TM birute.semenaitis@kaldp.lt
 SPS vedėja
9. Jolita Štimpaitė TM 861654401
10. Rytė Štimpaitė KD Resor. 869804284
11. Martyna Smatavičiūtė H. martyna.smataviute@vlt.lt
12. Guoda Šalčiūtė SAM RSV VLT prie SAM Teisės sk. guoda.salciute@vlt.lt
13. Aurelija Čepulytė VPSC aurea@vpse.lt
14. Alfonsas Taminškos NRK alfonsas.taminshkos@vlt.lt
15. Kėlelijų departamentas dekloracijos Antikos Norkovicius
16. Sveikatos apsaugos ministerijos U. P. Anelaitis